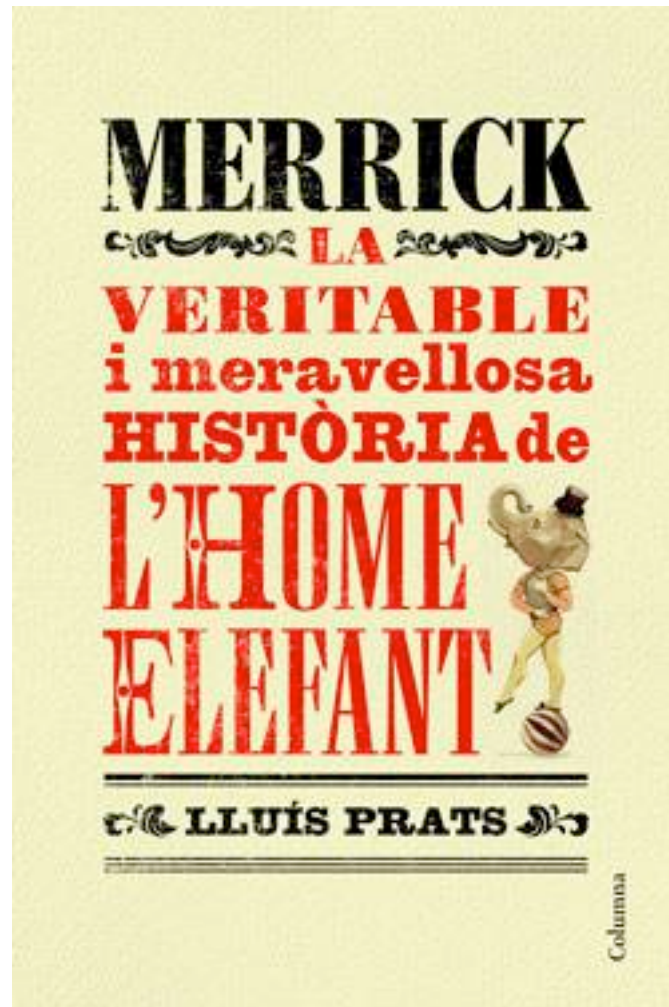

El Dickens català

Andreu Sotorra

Lluís Prats. «Merrick. La veritable història de l'home elefant». Il·lustracions coberta i guardes de Zuzanna Celej. Col·lecció Clàssica, núm. 1101. Columna Edicions. Barcelona, 2016. A partir de 14 anys.

Els qui van veure la versió cinematogràfica sobre la vida de Joseph Carey Merrick, conegut com l'home elefant, realitzada pel cineasta David Lynch («The Elephant Man», 1980), protagonitzada,

entre altres, per Anthony Hopkins, John Hurt i Anne Bancroft, reviuran, en aquesta novel·la de Lluís Prats (Terrassa, 1966), el blanc i negre de David Lynch i algunes de les escenes més colpidores de la història d'aquest personatge del segle XIX que l'autor terrassenc ha convertit ara en literatura, com una mena de Charles Dickens del segle XXI.

No és la primera vegada que Lluís Prats recorre a la influència cinematogràfica en la seva obra literària, segurament perquè ha exercit de productor de cinema a Los Angeles. Fa dos anys ho va fer amb la novel·la per a infants, «Hachiko, el gos que esperava» (Premi Folch i Torres), basat en la història del gos japonès que ja havia protagonitzat dues pel·lícules i algunes altres especulacions literàries.

L'autor, doncs, se sent còmode rastrejant rigorosament tota la documentació possible sobre el tema del qual tracta i transcrivint amb un registre literari molt net el realisme de l'època i els seus protagonistes fins a aconseguir que aparenti una ficció. Una manera de mantenir l'interès del lector sense enganyar-lo, com ho fa el guionista de ficció històrica o documental.

En el cas de «Merrick. La veritable i meravellosa història de l'home elefant», els escassos vint-i-set anys de vida del protagonista, una criatura afectada per la malaltia degenerativa no descoberta i classificada fins al 1979 i coneguda deu anys després amb el nom de síndrome de Proteus, gairebé la totalitat de les situacions i dels personatges que hi apareixen parteixen de la biografia real de Joseph Carey Merrick (Leicester, Anglaterra, 1862 - Londres, 1890), cosa que fa que allò que en Charles Dickens es considera aquí desvelat als lectors que, a pesar de la crueta de la història, el que el protagonista viu és absolutament verídic.

La tràgica història del conegut popularment com a «home elefant» té el seu costat moralista perquè, ja sigui per la documentació recollida o per la llegenda posterior dels qui el van conèixer, es perfila com un personatge que lluita per sobreviure amb la seva malaltia i que, a pesar del rebuig que té de la societat del moment, de l'explotació de barraca de fira que se'n fa amb la seva raresa física perquè no tenia cap altre manera de guanyar-se la vida, i de la maldat que troba en alguns que l'envolten el seu camí, ell no respon mai amb rancor i, recordant sempre el llegat que li va deixar la seva mare —que va morir d'una pneumònia quan ell tenia 11 anys— confia sempre en els que l'ajuden i el respecten i sap treure profit del seu costat més bo.

Joseph Carey Merrick va passar de ser una criatura que hauria pogut acabar en un asil o casa de feines de Leicester (els

anomenats Work Houses), on va estar uns anys, a acabar els seus dies ingressat privilegiadament en una ala separada del Royal London Hospital on, gràcies a una campanya mediàtica de l'època promoguda per una carta escrita pel director de l'Hospital a The Times, va obtenir l'ajut de l'aristocràcia londinenca, sobretot de les dames, i fins i tot va ser visitat i afavorit per la princesa de Gal·les.

© Zuzanna Celej

Lluís Prats transporta els lectors a l'època del segle XIX amb una naturalitat literària que fa atractiva i suggerent la lectura i que, malgrat que s'ha publicat en la col·lecció Clàssica de Columna Edicions —que ja ha superat els 1.100 títols des de la seva creació!—, no crea cap barrera per a lectors joves que poden trobar en la història de «l'home elefant» els valors humanistes que fomenten sempre una actitud idealista, a favor de la dignitat i de la diferència que s'ha esqueixat tant en el que portem caminat de segle XXI per l'hostilitat de l'ésser humà.

Paral·lament al contingut literari, també cal remarcar que la novel·la s'ha publicat —pel que fa al suport en paper, esclar— en una edició de textura tova, tant exterior com interior, amb unes il·lustracions a coberta que recorden el món del circ, i una làmina tenebrosa i dickesiana a les guardes de la dibuixant Zuzanna Celej,

que ja va col·laborar amb l'autor en l'anterior novel·la sobre el gos Hachiko, i que mentre el lector té el llibre a les mans, fa la sensació que el cos de paper tingui vida i que s'estovi com si volgués fer la sensació que s'acarona la pell rugosa i malformada de l'home elefant que molts passatges de la novel·la fan imaginar.

Vídeos d'interès

(per visionar-los, cal descarregar abans el PDF de la crítica):

Tràiler de la pel·lícula «The Elephant Man», de David Lynch (1980):

<https://youtu.be/ye4YTZOq2fk>

Vídeo amb la pel·lícula íntegra de David Lynch (1980):

https://youtu.be/O6sVG6_m-mM

Documental de la BBC (1997) sobre la història de Joseph Carey Merrick, l'home elefant:

<https://youtu.be/PUj8y0sCU2w>
